

Faszerkezeti tippek ácsoktól asztalosoknak

FÁBAN OTTHON VAGYUNK!

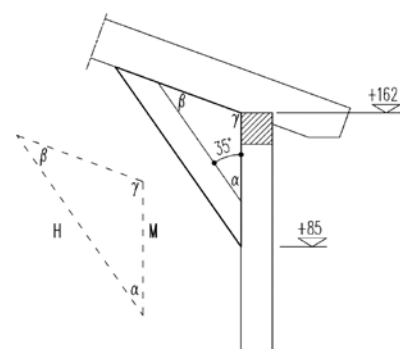
Forró Máté

Elsőre kicsit erős kijelentés, de a faszerkezet-építést bizonyos szemszögből nem is lehet teljesen különválasztani az asztalososságtól. Pár szempont figyelembevételével egy asztalos is megfelelő faépítményeket képes létrehozni a közös alapokon nyugvó faanyagismerettel.

Az ácsszakmáról mindenkinek az az első gondolata, hogy ők azok az emberek, akik egész nap fent vannak a tetőn, berregtetik a láncfűrész és kb. két hét alatt kompletten tető alá hoznak egy családi házat. Jómagam is gyakorló ácsmester vagyok, sőt, a tervezésen, kivitelezésen kívül oktatással is foglalkozom, viszont nekem nincs láncfűrészem, mert nem használom. Ugyanis a látszó faszerkezet-építés (kerti pergolák, teraszok, zenepavilonok stb.) pontossága ezt nem is teszi lehetővé. Magyarán asztalos precizitással kell dolgozni! Tehát a két szakma valójában összeér. Ezzel nem biztos, hogy minden asztalos egyetért, de

ez nem is fontos. A valódi különbség csupán a léptékekben van: egy asztalos tanuló is nagyon jól megtanul tömör fával precízen dolgozni, csak más méretekben. Egy picit kis hozzáadott ácsstudással egy asztalos nagyon szép faszerkezeteket tud

Ferde támasz

A pontalap körül lévő lyukat körbe kell önteni betonnal, így egybeköt a zsaluköt a teherelosztóval és egy kb. 150 kg-os tőkesúlyt ad egy oszlopnak. Ez biztosítja a szerkezet megfelelő stabilitását és a földre való horgonyzást. Vannak más megoldások is: ilyen lehet pl. a talajcsavar, vagy az oszloptartó vasalatok kétkomponensű betonragasztóval történő rögzítése – ez utóbbi abban az esetben, ha előre lebetonozott alapra készül a szerkezet. Azok az oszloptartók a legjobbak, amelyek két részből állnak. Az egyiket előre rácsavarozzuk az oszlop aljára, a másik kerül a betonba, majd a kettőt csak össze kell illeszteni (a magasság néhány cm-t állítható). A hagyományos oszloptartó kelyhek azért nem jók, mert közrefogják az oszlopot és az oda befolyó csapadékvíz okozta korhadás láthatatlanul fog végbemenni.

FAKÖTÉSEK

Az egyes szerkezeti elemek találkozásánál kerüljük a sima gérben történő vágásokat! A lapolásoknak és a fakötéseknek, mint az asztalosszakmában is, az a legfőbb céljuk, hogy a találkozási felületek

megnövelése által növeljük a szerkezet stabilitását és az állékonyságot. Persze az igazi mesteremberek készíthetnek komplex és egyedi fakötéseket is. Ma azonban költséghatékonyan kell dolgozni. A hazánkban is terjedőben lévő

Esküvői rózsza lugas

ácsipari CNC-gépek a közepesen bonyolult fakötéseket könnyedén elkészítik, így a mai modern faépítészetben egyre gyakrabban térnek vissza a hagyományos fakötések. Fontos, hogy az egyes szerkezeti elemek legfeljebb két másikkal találkozzanak, mert különben az összevágások bonyolulttá válnak. Nem kell megijedni a nagyobb kocsibeállókától, pajtáktól sem, csak végig kell gondolni az erőjáték irányait; a fent említett BSH/KVH gerendákból nagyobb keresztmetszetek is rendelkezésre állnak.

RÖGZÍTŐELEMEN

A szerkezetépítéshez lehetőleg csak 8 mm-es TKS szerkezetépítő facsavarokat használjunk! Fúrjunk elő egy 6 mm-es furatot, de csak azt fúrjuk ki, amit rögzítünk, pl. a szarufa kármiját. Amihez rögzítjük a szarufát, pl. a talpszelemen, semmiképpen sem kell kifúrni, mert akkor már nem fog a csavar. Az előfúrásra azért van szükség, mert az ütve csavarozógép oldalirányú kis ütései apró repedéseket, ezáltal pedig belső feszültséget okozhatnak a fában, amik később statikai csökkenést is okozhatnak. (A kármi a szarufába vágott háromszög, amin keresztül a fa fel tud ülni a szelemenre.)

Különleges hatásokat is alkalmazhatunk! Egy mintásra mart oszloppal, vagy egy több színre festett szerkezettel nagyon extravagáns megjelenést biztosíthatunk a szerkezetnek. Jómagam a saját esküvőnkre a feleségem által elképzelt egyedi mandalátetőt készítettem el, ami bőven túlmutat az ácsszakmán, de véleményem szerint nem az a fontos, hogy kinek milyen faipari végzettsége van, hanem az, hogy azt milyen színvonalon képviseli.

TETŐ ÉS ESŐVÍZ

A csapadékvíz elvezetése igen fontos: ha csak lehet, alkalmazzunk ereszcatornát, vagy minél jobban lógassuk ki az ereszt, hogy a felverődő esővíz lehetőleg ne az oszlop alját áztassa! A tetőszerkezet min. 15° dőlésszögű legyen, hogy az esővíz biztosan lefolyjon a szerkezetről, főként, ha cserép kerül rá. Ennél alacsonyabb dőlésszög esetén mellőzzük a cserépfedést! Ha azonban polikarbonát vagy zindely kerül a tetőre, akkor még alacsonyabb hajlásszög is lehet. Ha csak lehet, használjunk megfelelő alátét tetőfóliát! Nincs is annál jobb, mint szárazon élvezni a szabad levegő által nyújtott szabadság érzését kerti sütögetés közben, egy esős nyári délutánon. ■

TKS szerkezetépítő csavar